

hlášky, a zálohu Kč 3000'— na depositní poplatky, dále zálohu Kč 10.000'— na dobrozdání znalce.

Vrchní soud stížnosti Obce pražské, podané proti tomuto usnesení, vyhověl a napadené usnesení změnil v tom smyslu, že se návrh společného opatrovníka, aby dlužníci — Obci hlavního města Prahy — bylo uloženo složit zálohy v tomto usnesení uvedené, zamítl a rozhodnutí své takto odůvodnil:

»Napadené usnesení, jak správně vytýká dlužnice, t. j. Obec hlavního města Prahy, je nezákonné, pokud jí ukládá složení záloh společným opatrovníkem navrhovaných. Jedná se o opatrovance a to majitele dílčích úpisů a požadavek společného opatrovníka na náhradu případně jeho požadavek na zálohu na úhradu nákladů by byl oprávněn jen potud, pokud by se jednalo o náklady, spojené s řízením nesporným. Tento požadavek by tu měl oporu nejen v ustanovení § 11 nesp. řiz., nýbrž i v ustanovení § 6 zák. č. 49/74 ř. z.

Jakmile se ale majitelé dílčích úpisů, zastoupení svým společným opatrovníkem, rozhodnou pro podání žaloby proti dlužníci, pak působnost nesporného soudce záleží tu jen v tom, že dá nebo odepře svolení k podání takové žaloby, případně opatrovníka vyzve, aby takovou žalobu podal dle přání opatrovance, jímž jsou zde v souhrnu majitelé dílčích úpisů, uzná-li to za vhodné a potřebné. Jakmile žaloba taková je podána, řízení a otázka útrat a náhrady výloh opatrovnických řídí se ustanovením civilního soudního řádu, jak se podává také z čl. IV číslo 4 uvoz. zák. k c. ř. s. a § 6 odst. třetí zák. č. 49/74 ř. z. Kdy protistraně může býti uložena náhrada výloh opatrovnickových, ustanovuje § 10 c. ř. s. Těchto předpokladů tu ale není, neboť pro tento spor nebyl společný opatrovník zřízen majitelům dílčích úpisů k návrhu strany žalované, nýbrž tento jako takový je prostě stranou spornou (zde žalobcem) a úhradu pro svá vydání s vedením sporu spojená může požadovati jen a pouze od opatrovanců a z jejich jmění.«

Nejvyšší soud dovolací rekurs společného opatrovníka odmítl. Dovolací rekurs je tu nepřipustný podle § 46 odst. 1. posl. věta zákona č. 100/31, protože jde o rozhodnutí druhé stolice v otázce nákladů řízení, neboť jde v podstatě o náklady opatrovnické, třeba by se opatrovník prozatím domáhal, aby dlužníci bylo uloženo dáti mu na náklady zálohy, jež považuje za potřebné.

(Usnesení krajského obchodního soudu v Praze ze dne 2. května 1936, č. j. Nc 44/22-240. Rozhodnutí vrchního soudu ze dne 24. června 1936, R IV 370/36-246. Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. prosince 1936, R I 1038/36.) JUDr. Petr C. N e s ý.

**Kdy jde o domovní služebnost a kdy o služebnost pozemkovou.
Vydržení služebnosti na lesním pozemku za platnosti cis. pat.
z 3. července 1853, č. 130 ř. z.**

Žalobci, majitelé lesního velkostatku, domáhali se žalobou, aby bylo uznáno právem, že žalovaní — majitelé více usedlostí tvořících oddělenou část obce X — nejsou oprávněni choditi a dobytek

voditi od svých stavení přes les žalující strany do obce Y a že jsou povinni této činnosti se zdržeti, poněvadž lesní majetek není stížen nějakou služebností ve prospěch žalovaných. (Pozn. Žalobci si vybrali jen některé osoby pro výstrahu druhým!)

Žalovaní, vesměs majitelé rolnických usedlostí, navrhli, aby žaloba byla zamítnuta a namítali, že oni mají vydrženo právo choditi a dobytek voditi lesem žalobců do obce Y, poněvadž to dělají oni a jejich předchůdci v držbě usedlostí od r. 1782. Jejich předchůdci, oni i jejich děti chodili a chodí toutéž cestou do obce Y do školy a od r. 1871 do kostela a před tím se tam scházeli k náboženským schůzkám. Toutéž cestou chodí přes obec Y a vodí dobytek na trhy do města N. To dělají všichni obyvatelé oné části obce X, neboť si tím krátí cestu asi o hodinu. Toto právo vykonávali téměř 150 let nerušeně. Jest to vydržené právo a měli je vydrženo již v době před vydáním cís. pat. z 5. VII. 1853, č. 130 ř. z.

Bylo nesporno, že žalovaní si počínají tak, jak tvrdí žalobci a že pozemek, o který jde, byl a jest lesní parcela, zapsaná v zemských deskách a že služebnost není zapsána v zemských deskách.

Soud I. stolice jednal o žalobě jako o zápůrčí žalobě a uvedl mimo jiné v důvodech rozsudku: »Třeba přihlížeti k ustanovení cís. pat. z 5. července 1853, č. 130 ř. z. Dle § 1 č. 3 cit. p. podléhají jeho ustanovením veškeré polní služebnosti, neobsažené již v odst. 1 a 2. O práva uvedená v § 1 odst. 1 a 2 však nejde, neboť práva cesty a vodění dobytka v oněch dvou odstavcích nejsou jmenována.

Soud tedy musí si zodpověděti otázku, zda ono právo které si osobují z důvodů vydržení žalovaní, jest polní služebnost. Dle § 43 cit. p. ode dne jeho vyhlášení práva vypočtená v § 1, 2, 3 nemohou býti na lesních pozemcích vydržena a držba, která se započala, považuje se za přetrženou. Nejde-li však o polní služebnost, jest i nyní možné vydržení na lesních pozemcích, neboť jen polní služebnosti nelze vydržeti.

Občanský zákoník dělí v § 473 služebnosti na pozemkové a osobní, při čemž pozemkové dělí v § 474 na polní a domovní. Dle § 474 jsou polní služebnosti ty, při nichž panující pozemek jest určen polnímu hospodářství, ty, u kterých panující pozemky nejsou určeny polnímu hospodářství, jsou domovní.

Co jest však panujícím pozemkem zde? Nejsou to pole, louky, pastviny, neboť žalovaní se domáhají práva choditi z jejich hospodářských a obývacích budov do školy, do kostela, do N k úřadům a na trhy s dobytkem, ale ne na pole, louku, pastvinu a p. Nejde tedy o snazší hospodaření na pozemku věnovaném polnímu hospodářství, nýbrž jde o snazší užívání budov k bydlení a k chovu dobytka. Děti si touto cestou krátí chůzi do školy, hospodáři si krátí i s rodinami cestu do kostela v Y a cestu do N na úřady a na dobytčí trhy. Tedy nejde o polní služebnost dle § 1 č. 3

cís. pat. č. 130/1853 ř. z., nýbrž jen o d o m o v n í. Tomu nebrání to, že služebnost cesty a vodění dobytka jest uvedena v § 477 o. z. o. a není uvedena mezi domovními služebnostmi, neboť výpočet služebností není taxativní, jak svědčí nadpis § 475: »Obvyklé druhy a) služebností domovních.«

Když tedy jde o domovní služebnost, nelze na ni použití ustanovení cís. pat. č. 130/53 ř. z., nýbrž všeobecných ustanovení občanského zákoníka o nabývání služebností.«

Soud zjistiv potom, že žalovaní a jejich předchůdci vykonávali služebnost více než 30 let, měl prokázáno, že žalovaným náleží vydržením nabyté právo služebnosti a žalobu zamítl.

Žalobci podali odvolání a odvolací soud neshledav, že první soud věc nesprávně právně posoudil, potvrdil rozsudek, připojiv se k důvodům prvního soudu.

Žalobci podali dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení a nejvyšší soud vyhověl dovolání a změnil rozsudek tak, že žalobě vyhověl.

Z jeho důvodů budiž uvedeno:

Nelze upřítí oprávnění názoru dovolatelek, že nejde o domovní služebnost. Jde dle § 474 o. z. o. o polní služebnost, poněvadž panujícími pozemky dle zjištění nižších soudů jsou domy a hospodářská stavení rolníků, kteří se výhradně zabývají polním hospodářstvím. Vždyť se dělí služebnosti pozemkové ve služebnosti polní a domovní právě dle toho, zda panující pozemek je určen k polnímu hospodářství, či k jinému účelu. I když tedy stezka a průhon dobytka přes lesní parcelu neslouží přímo lepšímu hospodaření na polnostech žalovaných, nýbrž k jinakému prospěchu vlastníků jakožto vlastníků rolnických usedlostí, tedy k cestě do kostela, do školy, na trh s dobytkem, k úřadům do města, nelze přes to používání oné lesní parcely pokládati za výkon práva domovní služebnosti, neboť slouží hlavně ku prospěchu rolnických usedlostí, tedy nemovitostí určených k polnímu hospodářství dle § 474 o. z. o. Při rolnických usedlostech nelze rozlišovati, co se určení týče, polnosti, luka a pastviny od hospodářova stavení, neboť obě tvoří celek vzájemně na sebe odkázaný, vždyť obdělávati polnosti nelze bez hospodářského stavení, v němž rolník bydlí a má veškeré příslušenství (nářadí, hnůj, kolny, stodolu, chlévy a j.).

Jde tedy o polní služebnost.

Dle § 1 č. 3 lit. a cís. pat. z 3. července 1853 č. 130 ř. z. podléhají jeho ustanovením veškeré polní služebnosti neobsažené již v odst. 1 a 2 — a o takové právě zde nejde — u nichž je služebním statkem les. Že pozemek, na kterém si žalovaní osobují služebnost, je les, je nesporno. Ježto dle § 43 cit. pat. nelze vydržeti práva, která dle ustanovení § 6 lit. a) t. pat. musí býti z úřední moci vyšetřena a k nimž patří polní služebnosti v § 1 č. 3 lit. a) uvedené, bylo žalobě vyhověti. Totéž platí i o služebnosti honění dobytka,

neboť i ona je polní služebností, která je v § 18 cit. jmenována jako určená k výkupu a úpravě, a služebnosti tyto měly býti vykoupeny a od roku 1853 bylo jejich vydržení prohlášeno za nepřípustné.

(Nejvyšší soud v Brně — rozhodnutí z 3. dubna 1936, č. j. Rv. II 271/34.)

P o z n á m k a z a s i l a t e l e. S rozhodnutím nejvyššího soudu nelze plně souhlasiti, neboť nelze ho použiti na ty obyvatele oné části obce X, kteří nemají polností, nýbrž jen domky a jejichž děti chodí do školy Y, z jejichž domků se tamtéž chodí do kostela a dále na úřady do města a to po několik generací. Dle rozhodnutí nejvyššího soudu by tito bezzemci měli domovní služebnosti a mohli by lesem choditi a rolníci by měli služebnost téhož obsahu jen jako polní a proto nesmějí lesem choditi.

J. L.

Zákon o soukromých zaměstnancích. Nárok zaměstnance v době nemoci nebo pro případ předčasného propuštění na náhradu za stravu i zpropitné. Zaměstnavateli přísluší právo k předčasnému propuštění zaměstnance z důvodu nezpůsobilosti konání práce pro nemoc nebo úraz jen tehdy, jestliže zaměstnanec nevyhoví bez náležitého důvodu, ač byl k tomu zaměstnavatelem vyzván, do tří dnů oznamovací povinnosti, uložené mu v § 20 zák. o soukromých zaměstnancích, nebo žádosti zaměstnavatele o lékařské vysvědčení podle § 20 odst. 1 téhož zákona.

Nejvyšší soud jako soud dovolací v y h o v ě l dovolání žalující strany a zrušil rozsudek odvolacího soudu, jímž byl na odvolání žalobcovo potvrzen rozsudek soudu první stolice. O d ů v o d ě n í: Žalobce uplatnil proti žalovanému dva nároky, a to jednak nárok na plat po dobu šesti týdnů, po které nemohl pro nemoc konati práci (§ 19 odst. 1 zákona č. 154/34 Sb. z. a n.), jednak nárok na náhradu platů (požitků) za řádnou výpovědní lhůtu (§ 37 téhož zákona).

Prvý nárok byl zamítnut odvolacím soudem proto, poněvadž žalobci podle pracovní smlouvy nepříslušel proti žalovanému nárok na plat peněžitý, nýbrž jen na stravu, kterou mu žalovaný nemohl poskytovat, protože opustil T., který byl jeho pracovním místem. Tento důvod pro zamítnutí této části žaloby nemůže však obstáti. Podle § 9 zákona č. 154/34 Sb. z. a n. jest p l a t e m podle tohoto zákona ú h r n z a m ě s t n a n c o v ý c h p o ž i t k ů, kterými mohou býti pevné peněžité služné, provise, podíly na zisku, zvláštní odměna (§ 16) nebo jiné peněžité nebo naturální požitky. Protože dle § 19 dotčeného zákona byl žalobci zachován nárok na plat po dobu šesti neděl, tudíž nárok na všechny druhy platu pracovní smlouvou stanovené, měl by žalobce nárok na stravu a zpropitné, kdyby bylo zjištěno, že nemohl konati práci v podniku žalovaného pro nemoc, pro kterou byl odkázán okresní nemocenskou pojišťov-